

חוזר מס': 12/2021

ירושלים, י"ח חשוון, תשפ"ב
24 אוקטובר, 2021

אל: מנהלי בתי החולים
מנהלי האגפים הרפואיים – קופות החולים

הנדון: מתן השירותים בתחום התפתחות הילד על ידי קופות החולים
סימוכין: חוזרנו מס': 19/2013 מיום: 8.7.2013

הננו להביא בזאת לידיעתכם חוזר מעודכן בנושא שבנדון המחליף ומבטל את חוזרנו שבסימוכין. חוזר זה מפרט אמות מידה לשירותים במקצועות הבריאות בתחום התפתחות הילד כפי שגובשו ע"י וועדה שמונתה לנושא ובהתאם להוראות כל דין ובכלל זה תקנות חוק ביטוח בריאות ממלכתי.

1. בללי:

כל הזקוק לטיפול בתחום התפתחות הילד יקבל אותו בהתאם לחוק ועל פי צורך רפואי בכפוף למסגרת סל שירותי הבריאות, בזמן ובמרחק סבירים ובאישור הגורם המוסמך. חוזר זה עוסק במתן טיפול לילדים עם לקויות התפתחותיות הזכאים לסל שירותי התפתחות הילד ולא לילדים עם בעיות רפואיות נוספות (שאינן התפתחותיות, כגון לאחר ניתוח, תאונה, מחלה, או כתוצאה מליקוי דוגמת חיך שסוע וכו') אלו יקבלו טיפול כנדרש ממצבם ללא תלות בזכאות לסל השירותים ההתפתחותי.

2. מטרה:

קביעת אמות מידה למתן שירותים בתחום התפתחות הילד.

3. הגדרות:

"גורם רפואי מוסמך" רופא מומחה בניירולוגית ילדים והתפתחות הילד או רופא ילדים עם ניסיון עבודה של 3 שנים לפחות, המועסק בהיקף של חצי משרה לפחות, במכון מוכר להתפתחות הילד.
"גורם מקצועי מוסמך" הוא פיזיותרפיסט, מרפא בעיסוק, קלינאי תקשורת, פסיכולוג (התפתחותי מתמחה או מומחה התפתחותי. פסיכולוג שיקומי או קליני מומחה בעל ניסיון של שנתיים בהתפתחות הילד), עובד סוציאלי, תזונאי-דיאטן העומד בדרישות משרד הבריאות.
"הפרעה התפתחותית סומטית" כמפורט בחוזר חטיבת הרפואה בנושא "נכויות סומטיות בילדים הזקוקים לאבחון וטיפול במסגרת השירותים להתפתחות הילד ושיקומו".

"הפרעה התפתחותית מורכבת" ילד עם ליקוי תפקודי משמעותי ביותר מתחום תפקודי אחד מתחומי התפתחות הילד (מוטורי, תחושתית, קוגניטיבי, שפתי, פסיכוסוציאלי, פסיכולוגי/רגשי).
"שירות תחת קורת גג אחת" מתן טיפול ביחידה התפתחותית או מכון הכולל קלינאות תקשורת, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק, פסיכולוגיה התפתחותית ועבודה סוציאלית.
"מרחק סביר" מרחק נסיעה שאינו עולה על 30 ק"מ לכל כיוון.

4. כללי אבחון וטיפול במכונים ויחידות להתפתחות הילד המוכרים ע"י משרד הבריאות:

- 4.1. אמות המידה לקביעת מספר הטיפולים לילדים הנן הצרכים, המטרות והיעדים שהוצבו ע"י אנשי המקצוע, בהתאם לקביעת גורם רפואי מוסמך או גורם מקצועי מוסמך.
- 4.2. ההחלטה על צורך בביצוע אבחון רפואי נוירולוגי התפתחותי הינה החלטה קלינית מקצועית ואיננה נדרשת משיקולים חינוכיים.
- 4.3. משך זמן אבחון / טיפול:

 - 1) אבחון כלל המקצועות והערכה פסיכו סוציאלית משפחתית לא יפחת מ-90 דקות, ויקבע על פי אמות מידה מקצועיים. האבחון וההערכה כאמור לא יכללו במסגרת הטיפולים, גם אם נדרשת לצורך כך יותר מפגישה אחת.
 - 2) משך הטיפול במקצועות הבריאות (קלינאות תקשורת, ריפוי בעיסוק ופיזיותרפיה), בפסיכולוגיה ועבודה סוציאלית - לא יפחת מ-45 דקות ויכלול מתן הדרכה להורים.
 - 3) פרק הזמן לאבחון וטיפול בכל המקצועות לא כולל משך הזמן הנדרש לתיעוד ברשומה הרפואית.

- 4.4. הפסקת טיפול תבצע על פי שיקול דעת מקצועי.

5. זכאות בהתאם לסל שירותי הבריאות - מספר הטיפולים:

- גיל הזכאות יקבע על פי מועד האבחון או מועד הפנייה לקופה והגשת כלל המסמכים הנדרשים, פלוס שלושה חודשים על פי המוקדם ביניהם.
- 5.1. מהלידה עד גיל 3 שנים:
בהתאם לצורך ולפי שיקול דעת מקצועי של הגורם המומחה מטעם הקופה, ללא הגבלה במספר הטיפולים.
 - 5.2. בגילאי 3-6:
בהתאם לצורך ולפי שיקול דעת מקצועי של הגורם המומחה מטעם הקופה והם: עד 27 טיפולים לשנה - למקצוע, ועד 54 טיפולים בכל המקצועות יחד.
 - 5.3. בגילאי 6-9:
בהתאם לצורך ולפי שיקול דעת מקצועי של הגורם המומחה מטעם הקופה, עד 9 טיפולים לשנה למקצוע ועד 18 טיפולים לשנה בכל המקצועות יחד.

5.4. כל ילד עם אבחנה התפתחותית סומטית וילדים עם אבחנה על רצף האוטיזם, זכאי לקבל טיפול עד גיל 18 שנים בהתאם לצורך (על פי קביעת הגורם המקצועי המוסמך בקופה) ועד ל- 3 טיפולים בשבוע.

- טיפול תזונתי לא נכלל בדרישות ההכרה למכונים ויחידות להתפתחות הילד אך נכלל בסל הבריאות. אי לכך טיפולים תזונתיים ינתנו בהתאם לצורך, לכל ילד המטופל במכון או ביחידה בתאום מלא בין צוות המכון לדיאטנית. מתן מענה תזונתי שוטף יבוצע לפי סל הטיפולים שהוגדרו בחוק ביטוח בריאות ממלכתי ויקבעו על ידי התזונאית המטפלת. דיאטנית מורשית שעברה הכשרה בתחום תזונת ילדים ובתחום ההתפתחותי, תיתן מענה מקצועי לילד למשפחתו, למטפל העיקרי ולצוות המטפל הרב מקצועי.

6. זכאות תלמידי החינוך המיוחד לקבלת שירותים התפתחותיים ע"י הקופה:

על פי סעיף 22 (ב) לחוק החינוך המיוחד, תשמ"ח-1988 "שירותי בריאות הניתנים לפי חוק זה, אינם שירותי בריאות לענין סעיף 3(א) לחוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ד-1994" ובהתאם לכך, על מערכת החינוך לספק את השירותים ההתפתחותיים לילדי החינוך המיוחד על פי "סל החינוך" המיוחד. על קופות החולים לספק לכלל הזכאים ובכלל זה לילדים בחינוך המיוחד, שירותים בתחום התפתחות הילד ללא קשר להשתייכותם למסגרת חינוכית זו או אחרת המספקת שירותים התפתחותיים (למעט תלמידים המאובחנים על רצף האוטיזם המקבלים טיפול בריאותי מקדם במסגרת החינוכית). הזכאות לטיפול במערכת הבריאות, בנוסף על הטיפול הניתן במערכת החינוך, תקבע על ידי קופת החולים המבטחת על פי שיקול דעת מקצועי של מומחה הקופה ובהתאם לסל הזכאות הקבוע בחוק, כל זאת, לאחר קבלת המלצת המטפל מהמסגרת החינוכית והעברת חומר רלוונטי מהגורמים המטפלים. בכל מקרה כאמור, הטיפול יינתן על פי עקרונות הרצף הטיפולי תוך שיתוף הגורמים השונים המטפלים בילד.

7. משך המתנה לאבחון ולטיפול (ממועד הגעת הפנייה למערך ההתפתחותי בקופה):

7.1. משך המתנה המרבי לאבחון ולתחילת טיפול (מרגע הפניה הראשונה של המשפחה לקופה), תלוי בגיל הילד ובשיקול דעת מקצועי (המלצת רופא מומחה), ולא יעלה על:

7.1.1. ילדים מתחת לגיל שנה - יתקבלו לאבחון וטיפול תוך שלושה חודשים לכל היותר;

7.1.2. ילדים מעל גיל שנה - יתקבלו לאבחון וטיפול תוך ארבעה חודשים לכל היותר;

7.1.3. ילדים מעל גיל ארבע שנים או ילדים עם לקות ממוקדת בתחום אחד (שפתי, ריפוי בעיסוק, או פיזיותרפיה) - יתקבלו לטיפול ביחידות להתפתחות הילד המוכרות על ידי משרד הבריאות או יופנו לספקים חיצוניים בהסכם, תוך חמישה חודשים לכל היותר.

7.1.4. קדימות לאבחון וטיפול בילדים המוגדרים בסיכון גבוה תינתן על פי חוזר חטיבת הרפואה בנושא: "הפניה מוקדמת למכון להתפתחות הילד של ילדים בעלי סיכון לליקויים התפתחותיים".

- הזכאות להחזר הוצאות עבור אבחון וטיפול באופן פרטי מפורטת בחוזר בנושא "שירותים בתחום התפתחות הילד" של האגף לפיקוח על קופות החולים ושירותי בריאות נוספים.

8. אופן מתן השירות

8.1. שירות תחת קורת גג אחת חייב להינתן בישובים שמספר התושבים בהם הינו מעל 10.000, או בתחום ה"מרחק הסביר".

8.2. קופות החולים יפנו ילדים הזכאים לטיפול לקבלת שירות:

8.2.1. למכונים וליחידות מוכרות להתפתחות הילד, על פי רשימת המכונים והיחידות שלהן ובנוסף תוצג בפני הזכאים רשימת המכונים והיחידות המוכרים, המפורסמת באתר משרד הבריאות ומתעדכנת מעת לעת.

8.2.2. קופות החולים יכולות להפנות לקבלת טיפול אצל ספקי שירות בהסדר העומדים בדרישות חוזר מנהל הרפואה בנושא ("דרישות מינימום לעובדי מקצועות הבריאות המטפלים בתחום התפתחות הילד"). על הקופה להכין ולפרסם רשימת ספקים כאמור.

8.2.3. בהתאם לרפורמה הנוכחית קופות החולים יכולות להפנות ילדים שלא ניתן היה להפנותם למכונים, יחידות וספקים כמפורט לעיל, למטפלים פרטיים. הקופה תקבע כללים למתן השתתפות בטיפול וכן נוהל לאישור מראש של מטפל.

9. אבחון וטיפול במקצועות הבריאות ובמקצועות הפסיכולוגיה והעבודה הסוציאלית יינתן בהתאם להגדרות וכללי העבודה המקצועיים המקובלים בכל תחום על פי הנחיות משרדנו.

10. אבחון וטיפול תזונתי

10.1. כל קופת חולים תקבע, מקרב הדיאטנים שלה בקהילה, דיאטנים שיעברו הכשרה לטיפול בבעיות התפתחותיות. דיאטנים אלו ישמשו כגורם הקשר המקצועי, בתחום זה, בין הקופה, היחידות, המכונים והספקים, בהם מטופלים ילדים הרשומים בקופה.

10.2. במקרה הצורך, יופנה ילד המטופל במכון יחידה או ספק לדיאטן כמפורט לעיל (או דיאטן אחר, שיומלץ על ידו) לצורך קבלת יעוץ, טיפול ומעקב תזונתי, כולל הדרכת הורים.

10.3. הדיאטן יהיה בקשר רציף עם צוות המכונים, היחידות או הספקים לשירותי התפתחות הילד, לגבי הילדים שבטיפולו, וכן ישתתף בדיונים טיפוליים ושיבות צוות רב מקצועי.

10.4. במקרים של הפרעה התפתחותית מורכבת יינתן טיפול תזונתי המשולב עם מקצועות בריאות אחרים או עם צוות פסיכולוגיה התפתחותית ועבודה סוציאלית.

10.5. קופות החולים יידעו כל יחידה, מכון או ספק אודות הדיאטן מטעמה.

11. השתתפות עצמית

11.1. השתתפות כספית עצמית מירבית לילד בגיל 3-9 שנים, שאינו מאובחן עם הפרעה התפתחותית סומטית, בגין שירותים מתחום התפתחות הילד היא לפי הקבוע בחוק, בסעיף 6 לחלק השני בתוספת השניה בחוק.

11.2. ילדים המאובחנים על הרצף האוטיסטי המקבלים את השירותים בקופת החולים על פי החוק אינם פטורים מהשתתפות עצמית, אלא אם אחד מהוריהם מקבל הבטחת הכנסה, ובמקרה הזה הם זכאים לפטור מלא מתשלום השתתפות עצמית בעד השירותים עד גיל 18.

11.3. פטורים מתשלום השתתפות עצמית:

11.3.1. ילדים עד גיל שלוש שנים;

11.3.2. ילדים עם אבחנה התפתחותית סומטית;

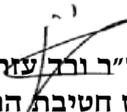
11.3.3. ילדים שאחד מהוריהם מקבלים הבטחת הכנסה.

12. דיווח:

אחת לשנה יועבר ע"י מנהלי המכונים והיחידות ההתפתחותיות דיווח פעילות, על פי דרישת המחלקה להתפתחות הילד ושיקומו במשרד הבריאות.

הואילו להעביר תוכן חוזר זה לידיעת כל הנוגעים בדבר במוסדכם.

ב ב ר כ ה,

ד"ר ורד עזריא
ראש חטיבת הרפואה

העתק : המנהל הכללי
המשנה למנהל הכללי
הנהלה מורחבת
מנהלי קופות החולים
קרפ"ר – צ.ה.ל
קרפ"ר – שרות בתי הסוהר
קרפ"ר – משטרת ישראל
רכז הבריאות, אגף תקציבים – משרד הבריאות
יו"ר ההסתדרות הרפואית
יו"ר ההסתדרות האחיות
יו"ר מועצה מדעית – ההסתדרות הרפואית
מנכ"ל החברה לניהול סיכונים ברפואה
בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי
ארכיון המדינה
מנכ"ל חברת ענבל

סימוכין : 20194621

[אתר האינטרנט בו מפורסמים חוזרי חטיבת הרפואה וחוזרי מנכ"ל](#)